

Nástroj SARPO a statistika každodenní penitenciární praxe

Michal Petras

Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky

Jindřich Hůrka

Věznice Plzeň

Minulost prahla po informacích, po datech, po zlepšování výpočetní techniky a jejích možnostech, kvantita i kvalita údajů byla spíše nedostatkové zboží, existoval základní přehled o informacích v jedné vybrané oblasti. Teprve jsme se učili získávat a zpracovávat data, čip se sotva vyvíjel, nic nebylo *smart*. Současnost je přesycená informacemi a daty nejrůznějšího druhu, moderní technologie uchvacují svými dovednostmi a vymoženostmi v širokém spektru lidské činnosti, čip zvládne trilión operací za sekundu a jsme *smart*. Opravdu jsme? Kvantita údajů má tendenci přehlušit jejich kvalitu, setřít fakticitu, rozmělnit charakter informace, znemožnit výpověď. Velká i malá data zůstávají nahromaděná v tabulkách či databázích často jako neúčinné shluky čísel, a tak už zůstanou. Vytěžit z nich potřebnou kvalitu s pravdivým sdělením či korektní interpretací bude vždy výzva a příležitost k dobrému, účelnému uspořádání a využití nahromaděné statistiky.

Tento esej má za úkol pootevřít okno do penitenciární praxe zpracovávání a využívání dat získaných prostřednictvím nástroje Souhrnná analýza rizik a potřeb odsouzených (SARPO), který slouží k vytvoření komplexní zprávy o odsouzených.

Několik faktů na úvod

Vězeňská služba České republiky zaznamenává a zpracovává velké množství statistických údajů, což vyplývá ze skutečnosti, že vězeňská populace je velice početnou a nesourodou skupinou. Průměrný počet vězněných osob (stav ke dni 31. 12. 2019) za posledních 10 let je 21 106 (Mäsiarová, 2019, s. 141), přičemž zpravidla zhruba polovina osob se ve věznicích a vazebních věznicích (dále jen „věznice“) během roku vymění. Jedni odsouzení jsou přijati, druzí odsouzení jsou propuštěni (ibid., s. 146). Nárůst údajů lze demonstrovat např. na rozsahu ročenky vězeňské služby. Publikace ročenky za rok 1999 čítá subtilních 65 stránek, za rok 2019 je to již úctyhodných 260 stránek údajů o personálu, hospodaření služby, vězněných osobách a zacházení s nimi, zdravotnictví či logistice. Celkově je patrné, že došlo k razantní kvantitativní

i kvalitativní změně, jež se týká způsobu zpracování a nakládání s údaji v rámci každodenní činnosti služby. Penitenciární praxe využívá široce rozvětvené informační systémy a aplikace a vytváří rozsáhlé datové soubory. Je ale tato statistika kromě několika základních oficiálních čísel spíše nepřehlednou *spižírnu* dat, která se časem mění v nepřehlednou databázi informací? Databázi, kterou nikdo k ničemu nevyužívá, a která časem atrofuje na shluky bezvýznamných písmen a čísel?

V tomto eseji chceme na jednom konkrétním příkladu ukázat, jak lze účelně a efektivně v penitenciární praxi aplikovat část vězeňské statistiky pro potřeby jejich uživatelů. Jak zachytit, třídit a interpretovat data, za nimiž lze spatřovat a vnímat procesy, charakteristiky, příběhy, vývoj našich klientů s jejich dynamikou, nasměrováním a pravděpodobnostmi. Nabízíme určité poznání ze zkušenosti, které jsme získali při dlouhé cestě tvorby a implementace prediktivního nástroje SARPO od jeho vzniku až po validizaci v praxi.

Vězeňský informační systém, který slouží především (ale nejen) pro ukládání všech relevantních dat o vězněných osobách, obsahuje řadu aplikačních modulů. Tyto moduly slouží k evidenci práv a povinností odsouzených, včetně průběhu událostí souvisejících s jejich výkonem vazby a trestu odnětí svobody. Součástí modulu zacházení s odsouzenými je nástroj SARPO, který uživatelé používají při zpracování komplexní zprávy o odsouzeném. V roce 2013 novela zákona o výkonu trestu odnětí svobody (zákon č. 276/2013 Sb.) představila nový účel výkonu trestu zaměřující se mimo jiné i na snižování nebezpečí recidivy kriminálního chování. Na uvedenou změnu se Vězeňská služba dlouhodobě připravovala zejména tím, že od roku 2005 spolu s Probační a mediační službou vyvíjela nástroj na hodnocení odsouzeného se zaměřením na kriminogenní rizika a potřeby. V roce 2008 pak samostatně Vězeňská služba pokračovala ve vývoji a dokončila originální elektronický nástroj SARPO; ten se od roku 2012 stal oficiální metodou ke zpracování a aktualizaci komplexní zprávy o odsouzeném. SARPO se stalo nástrojem ke vstupnímu vyhodnocení statických a dynamických rizik souvisejících s páčáním trestné činnosti. Nástroj je na základě empirických poznatků průběžně validován. SARPO je v tomto důsledku nástrojem zaměřeným na vyhodnocení pravděpodobnosti selhání v podobě opětovného odsouzení do výkonu trestu odnětí svobody (penologická recidiva).

Než přejdeme k samotnému nástroji, můžeme v krátké odbočce zmínit, že široká paleta nástrojů zaměřených na zjišťování kriminogenních rizik a potřeb je používána zejména v anglosaských zemích. Od 70. let 20. století do současnosti vznikla řada nástrojů, kde se k výpočtu predikce kriminálního vývoje pachatele/odsouzeného (včetně selhání) využívají statistické metody a postupy (Bonta, 2002). Postupně se vyvíjí složitá a náročná metodika proměnných, které se dosazují do sofistikovaných algoritmických výpočtů rizik a provádí se jejich analýza. Jedná se o data zejména o trestní minulosti a demografickém charakteru vězňů. Velká část prediktivních nástrojů prošla náročným a dlouhým empirickým ověřováním. Jako spolehlivé (z hlediska validity a reliabilita) se ukázaly ty založené na tzv. statických faktorech (prediktorech), tj. neměnných údajích, které nejsou otevřené pozitivním

změnám. Neměnným údajem je například věk prvního odsouzení. Počet záznamů v rejstříku trestů nebo počet pobytů ve výkonu trestu sice mohou doznat změny, avšak pouze jednostranné – nabývat mohou pouze vyšších hodnot. Všeobecně statické faktory mají silný prediktivní potenciál, ale neukazují cestu, jak s odsouzenými pracovat, jak minimalizovat jejich kriminogenní potřeby a tím snižovat pravděpodobnost opětovného návratu do výkonu trestu (Blatníková & Netík, 2008, s. 132–133).

Ale zpět k nástroji SARPO. Jak již bylo řečeno, používá se při zpracování komplexní zprávy o odsouzeném, ke kterému ze zákona dochází právě při nástupu každého odsouzeného do výkonu trestu (popř. při uložení nového trestu odnětí svobody). Komplexní zpráva zobrazuje podrobný vstupní profil odsouzeného, na jehož základě se vytváří tzv. program zacházení k naplňování účelu výkonu trestu odnětí svobody. Struktura nástroje je značně členitá a z hlediska kvantity uchovává početná výstupní data, poté samozřejmě i data o rizicích a kriminogenních potřebách odsouzených. SARPO obsahuje přes 1 000 položek vztahujících se k jednomu odsouzenému. Jedná se o data týkající se trestné činnosti a ukládaných trestů v minulosti i současnosti, dále o data pojednávající o oblasti bydlení, zaměstnání, financí, rodiny a sociálních kontaktů, vzdělání a výchovy, závislostí a osobnosti, rizika újmy a sebehodnocení odsouzeného. Uvedená data slouží jako podklad pro průběžné vyhodnocování práce s riziky a jsou využívána v rámci vyžádaných průběžných hodnocení, ale také při žádosti o podmíněné propuštění odsouzeného z výkonu trestu odnětí svobody. Od roku 2012 do roku 2020 bylo zpracováno více než 100 000 komplexních zpráv, což nepochybně představuje zajímavou databázi informací o odsouzených. Statistika, má-li být ovšem v dnešních podmínkách užitečná, musí být jejím uživatelům především srozumitelná a přístupná ke svému praktickému využití.

Spolehlivost a objektivita

Možnosti moderní výpočetní techniky budí samy o sobě údiv, nicméně samy výsledky a výstupy nemusí znamenat vždy jistotu v kvalitě zpracování a interpretaci dat. SARPO je v praxi používáno více než osm let, přičemž opakovaně zaznívaly otázky mířící na reliabilitu a validitu nástrojem zpracovávaných a generovaných dat.

Co se týče zdrojů informací, SARPO využívá zjednodušeně řečeno jak ty objektivní, tak ty subjektivní. Mezi subjektivní zdroje lze zařadit samotnou výpověď odsouzeného. Může ale být odsouzený spolehlivým zdrojem dat? Navíc když uživatelé nástroje vykonávají různé profese (vychovatelé, sociální pracovníci, speciální pedagogové a psychologové) a zastávají různé přístupy k odsouzeným, třebaže všichni prochází několikadenním standardizovaným školením? Jak spolehlivé jsou informace poskytnuté osobami, které se často potýkají s traumatizací, mají oslabené sociální dovednosti nebo špatné duševní zdraví? To jsou otázky, které uživatelé vznášejí.

Pokusíme se odpovědět názornými příklady. Jak bylo avizováno, objektivní zdroje informací lze považovat za poměrně spolehlivé. Jejich výpovědní hodnota je

věrohodná ve smyslu objektivní ověřitelnosti. Objektivní zdroje tvoří v SARPO zásadní podíl, obzvláště při vyhodnocování statických faktorů, které jsou páteří nástroje (Drahý, Hůrka & Petras, 2018, s. 34–49). Patří mezi ně zejména proměnné získané opisem z Rejstříku trestů a soudní rozhodnutí o aktuální trestné činnosti. Na základě informací z Rejstříku trestů se vyhodnocuje závažnost spáchané trestné činnosti, osvědčení se v případě uložených alternativních trestů a další relevantní informace týkající pravděpodobnosti selhání, mezi které řadíme např. interval opětovného uvěznění. Vězeňská služba má dálkový přístup k elektronické databázi Rejstříku trestů, což umožňuje automatické zpracování dat. To představuje významný posun oproti dobám minulým, kdy byla listinná podoba Rejstříku trestů zpracovávána manuálně, což bylo nejen časově náročné, ale také limitované co do možnosti selhání lidského faktoru – zpracovatele. Problematické bylo zejména zpracování dat u recidivistů a multirecidivistů¹, kdy nebylo snadné interpretovat často ukládané souhrnné tresty.

Zároveň SARPO pracuje s dynamickými faktory, což jsou takové svaly kolem páteře. Dynamické faktory (ibid., s. 50–52) zahrnují faktory, které jsou ze své podstaty proměnlivé a které nelze získat bez účasti samotného odsouzeného. Subjektivní rovinu dále posiluje skutečnost, že informace poskytnuté odsouzeným jsou zpracovány lidmi, kteří se liší různou mírou porozumění, náhledu, důrazu, empatie apod. Lze tedy nástroj, který používá odsouzeného jako zdroj informací a vězeňského pracovníka s různou mírou kvality uchopení a zanesení takové informace, řadit mezi nástroje spolehlivé nebo přesné?

Využívání subjektivně sdělovaných informací o sobě (*self-report*) je i v dnešní době legitimní metodou, jestliže chceme, aby do procesu hodnocení vstoupil důležitý a podstatný zdroj, jímž je samotný pachatel trestné činnosti. Je třeba ovšem jasného metodického ohraničení. SARPO dává prostor odsouzenému pro vyjádření svého sebehodnocení, tedy jak svou aktuální životní situaci vnímá a hodnotí on sám. Odsouzený zde z několika úhlů reflektuje a případně identifikuje kriminogenní potenciál některých oblastí svého života. Dále se s uvedeným zdrojem dat počítá především v popisných částech jednotlivých dynamických faktorů, které jsou základním rámcem pro následné hodnocení rizik ve standardizovaných škálách a souvislosti s aktuální trestnou činností, za kterou je odsouzený ve výkonu trestu odnětí svobody.

Na druhé straně je hlavní odpovědnost, jak se výpovědi odsouzeného interpretují a jaká váha se jim přikládá, v ruce vězeňského pracovníka, nikoliv odsouzeného. Zpracovatelé jsou neodmyslitelnou součástí na cestě za spolehlivostí dat. Jako příjemci informací se musí pohybovat ve vymezeném rámci, aby byla zajištěna efektivita procesu s hodnotnými výstupy na jeho konci. Proto již od počátku vyvstala jednoznačná potřeba, aby nástroj používal speciálně proškolený hodnotitel. Pomineme-li potřebu v počátku, kdy nikdo s nástrojem neuměl pracovat, a v průběhu,

---

¹ Multirecidivisté jsou osoby, které v rámci recidivy souběžně spáchaly více trestných činů. Z toho plynou nesnáze v určování, který trestný čin by hlavní či nejdůležitější.

kdy je v důsledku fluktuace vězeňského personálu třeba školit nové zaměstnance, základním prostředkem vytvoření funkčního rámce je cílené teoretické a praktické vzdělávání. Nástroj a školení jsou jako dvě ruce, které spolu s nastavenou metodikou a kontrolou jejího používání v praxi a průběžnou optimalizací a modifikací elektronického prostředí, mohou vytvářet jednotný systém. Jistě nedokonalý, ale pro nastavený účel přece jen funkční.

Dostáváme se k předmětu kvality samotných vstupů. Kvalita vstupu se odvíjí od odpovědi na otázku, v jakém rozsahu bude kdo co zjišťovat, evidovat a vyhodnocovat. Celý uvedený proces, který bychom mohli nazvat objektivizací vstupů, obsahuje problematiku vytvoření přesně definovaného seznamu rizik s jasnou strukturou jednotlivých hodnotících škál. V současné době SARPO pracuje s větším souborem statických a dynamických rizik (Drahý, Hůrka & Petras, 2018, s. 27–32), které vstupují do predikce selhání a opětovného návratu do výkonu trestu odnětí svobody. Problematika věrohodnosti zdrojů úzce souvisí s problematikou objektivit dat. Předpokladem dosažení objektivit dat je nejen vydefinování toho, co je rizikem, jaké jsou jeho hlavní charakteristiky, jak souvisí s trestnou činností, ale také vyřešení metodologických otázek spojených s tím, jak se bude míra statických a dynamických rizik vyhodnocovat a vypočítávat. Výstavba výpočtu rizik na jedné straně respektuje trendy prediktivních nástrojů užívaných v penitenciární praxi v zahraničí (např. Risk Management Authority, 2018), na druhé straně s ohledem na jedinečnost české vězeňské populace byly do výpočtů rizika selhání zařazeny i vlastní metodologické přístupy.

SARPO nabízí míru statického rizika, která je výsledkem jednoznačně stanoveného algoritmu pro výpočet pravděpodobnosti opětovného selhání. Zpracovatel do výsledku nevstupuje, ovlivnit jej mohou pouze vstupní data, která jsou při zpracování statických faktorů zpravidla nezávislá na samotných zpracovatelích. Zdrojem pro výpočet statického rizika se stává Rejstřík trestů, rozsudková data k aktuální trestné činnosti a demografické ukazatele. Na druhé straně Riziko újmy, vyjadřující pravděpodobnost vzniku újmy v budoucnu a kategorii potenciální oběti, je výsledkem čistě „subjektivního“ odhadu zpracovatele, který vychází z analýzy z hlediska újmy nejzávažnější aktuální trestné činnosti spáchané odsouzeným. Východiskem se stává profesně kvalifikovaný odhad, který je podložen relevantními argumenty a znalostí způsobu spáchání trestné činnosti. Zdrojem se stává analýza samotného trestného činu s ohledem na spouštěcí mechanismy a další okolnosti, například použití zbraně.

Pro výpočet dynamického rizika je využita kombinace objektivního výpočtu založeného na taxativně stanovených rizicích a možnosti následné korekce zpracovatele na základě znalosti osobnosti odsouzeného a jeho života. Odráží se zde myšlenka, že realita je různorodá, dynamická, proměnlivá a odsouzení v ní zaujímají individuální role a postavení. Hodnotitel má přiměřenou možnost korekce, respektive možnost ovlivnit hodnotu výpočtu dynamického rizika s jasnými limity, kdy například výsledně velmi vysoké riziko nemůže korigovat na výsledně nízké riziko.

Jen pro zajímavost lze uvést, že tento proces tvorby nástroje trval malému týmu osm let intenzivní práce. A nelze tvrdit, že je tím vývoj definitivně skončený.

Vysoce spolehlivé systémy používají k minimalizaci chybovosti vlastní korekční algoritmy, které upozorňují na potenciální nekonzistenci dat nebo dokonce znemožňují nesprávné údaje zaevidovat. SARPO má nastavený interní systém validity, který v definovaných oblastech hlídá správnost zadávání dat. Ke kontrole konzistence dat dochází také při vyhodnocování motivace a protektivních ochranných faktorů (Drahý, Hůrka & Petras, 2018, s. 132–135). SARPO například při identifikaci rizik v závažné míře (hodnoty dva a tři ze čtyřstupňové škály rizik) v oblasti závislosti (návykové látky) neumožňuje současné označení protektivních faktorů pro uvedenou oblast, což by bylo kontraproduktivní. Nelze současně označit uživatele drog za závislého, u kterého léčba nebyla nikdy úspěšná, a zároveň za člověka, u kterého absence užívání drog hraje pozitivní roli. Součástí interní validity je také automatizace dílčích úkonů v situacích, kdy může dojít k chybnému výsledku ze strany zpracovatele. Takovým příkladem je vyhodnocení trestní minulosti, jež spočívá ve vyhodnocení jednotlivých druhů uložených sankcí a trestných činů u recidivujících odsouzených. Počet, složitost a rozmanitost trestních záznamů v opisu z Rejstříku trestů by nepochybně zvyšovaly pravděpodobnost chybného výpočtu hodnotitelem, proto zde automatizace zaujala své nezastupitelné místo.

Kvalitativní pojistkou v otázce objektivních výstupů je též zajištění ověřování spolehlivosti a validity vkládaných dat. Potřeba průběžného testování výstupů empirickými daty je nedílnou součástí udržování funkční úrovně nástroje SARPO. Implementace nástroje do praxe přináší samozřejmý závazek postupného ověřování výsledků nástroje, ať již na úrovni uživatelského testování, tak na úrovni externího výzkumného testování. Proto od svého vzniku prošlo SARPO třemi opakovanými validacemi statického rizika v letech 2012 až 2015 (Buriánek & Podaná, 2015) a k validaci dynamického rizika v letech 2015 až 2017 ve spolupráci s výzkumníky z Filozofické fakulty Univerzity Karlovy Jiřím Buriánkem a Zuzanou Podanou (Buriánek, Podaná & Homolová, 2016). Protože jde o složitou a pracnou záležitost, jisté břemeno neustálého testování a ověřování validity nástroje je zároveň i přínosem do budoucnosti, ve které je možné kreativně využít sílu prediktivního nástroje SARPO nebo i jiných, nových nástrojů, které třeba časem vzniknou. I bez anglosaské základny a zkušenosti jsou možnosti a potřeby zde mnohé a otevřené.

Výstupy a jejich využitelnost

S ohledem na aktuální přístupy k recidivě jsme nástroji SARPO záměrně nevtiskli výstup v podobě jedné finální hodnoty, jež by odsouzeného zařazovala do jedné škatulky. Každá část nástroje, která je zaměřena na určitou definovanou oblast rizik, má svůj vlastní výstup. Například výstupem statických faktorů je statické riziko, které vyjadřuje pravděpodobnost selhání v podobě opětovného uvěznění. Vychází tak z pohledu kvantitativní a kvalitativní stránky jednak kriminální minulosti, kdy se vyhodnocuje druh a počet spáchané trestné činnosti, a jednak z trestní minulosti, kdy

se se vyhodnocuje druh a počet uložených sankcí za spáchanou trestnou činnost. Nezbytnou součástí se stává i vyhodnocení charakteru aktuální trestné činnosti ve vztahu k aktuálnímu věku nástupu do výkonu trestu odnětí svobody.

Výstupem dynamických faktorů je zase dynamické riziko, které vyjadřuje pravděpodobnost selhání při překonávání překážek spojených s přípravou na život po propuštění. V případě, že se odsouzený dopustil závažné trestné činnosti například s prvky násilí, zahrnuje nástroj vyhodnocení pravděpodobnosti způsobení potenciální újmy se zacílením na potenciální oběti. Přitom jsme bytostně přesvědčeni, že kriminální a trestní realita je daleko rozmanitější, než jak se ji snažíme uchopit v jednotlivých vzorcích. Podstatné je tedy zmínit, že SARPO své těžiště nekládá do suchých čísel škál, nýbrž do interpretace vyhodnocení jednotlivých rizik a dalších výstupů.

Myšlenka, že teorie pomáhá praxi a praxe zase teorii, nás inspirovala v úsilí o zavedení nástroje do praxe českých věznic. Vyjádřeno pregnantněji je to jako z akademických výšin příjemné katedry slétnout do syrového prostředí vězeňské ubytovny. Využití empirických dat pro analýzu či vědecký výzkum je jednou stránkou využití statistiky. Druhou je využití dat samotnými uživateli v každodenní praxi pro účely zacházení s vězňenými osobami. Mít možnost využít výstupy z dat, která samotný uživatel zadává, je v naší penitenciární praxi zásadním motivačním faktorem pro všechny, kteří se současně spolupodílí na výstavbě souhrnné databáze. V naší profesi totiž nejde jen o data jako taková, ale jde o taková data, která obsahují potřebné informace využitelné pro samotnou praxi. Tím je například možnost výběru odsouzených podle vybraných kritérií; uživatelé mohou na základě vlastní kombinace proměnných, od sociodemografických až po identifikaci jednotlivých rizik a závažných skutečností, provést odpovídající výběr odsouzených ve věznicí, a to i s ohledem na konec plánovaného výkonu trestu odnětí svobody. Tímto praktickým způsobem je možné efektivně provádět výběr cílové skupiny odsouzených do jednotlivých programů a aktivit podle příslušných specifik. Je možné si filtrovat větší kohorty odsouzených a kombinovat je s jejich ubytováním, zařazením do práce, do stupňů zabezpečení, do dostupných skupin vnitřní diference apod. Možností existuje velké množství a záleží jen na šikovnosti a umu zaměstnance využít vědomosti nabyté na školení k nástroji a v samotné praxi.

SARPO rozhodně není dokonalý nástroj, ale takový ani neexistuje. Jedná se o příklad dobré praxe, kdy je databáze obrovského množství statistických dat využívána nejen pro posílení validity samotného nástroje, ale také pro potřeby vězeňského personálu v rámci konkrétního zacházení s odsouzenými. Statistika se dostala do role běžného nástroje, který podporuje činnost uživatelů bez potřeby zvláštního oprávnění. Je to názorný příklad snahy o využití empirických dat a statistiky z každodenní praxe jedné profese – profese, jež v nikoli optimálních podmínkách pracuje na snížení nebezpečnosti vězňených osob a přispívá tím k ochraně společnosti.

MICHAL PETRAS je pracovníkem odboru výkonu vazby a trestu na Generálním ředitelství Vězeňské služby. Roky se zabývá vytvořením metodiky hodnocení odsouzených osob a její implementaci do penitenciární praxe. Stejně tak dlouho pracuje na poli standardizovaných programů pro odsouzené, od jejich tvorby až po zavedení do věznic, jejich další rozšiřování, školení trenérů a lektorů; 15 let je metodickým garantem kognitivně-behaviorálního programu 3Z (*Zastav se, Zamysli, Změň se*). Podílel se na nastavení zacházení například u velmi nebezpečných odsouzených nebo u odsouzených na doživotí. Vede tým, který vyvinul a zavedl do praxe nástroj SARPO na hodnocení rizik a potřeb. Je zodpovědný za problematiku určování stupňů zabezpečení pro odsouzené ve věznici s ostrahou a podílel se na vzniku tohoto nástroje a jeho zavedení do praxe. Dlouhodobě byl metodikem speciálních pedagogů ve věznicích a vazebních věznicích.

JINDŘICH HŮRKA je pracovníkem odborného zacházení ve vězeňství se zaměřením na výkon sociální práce ve Věznici Plzeň. Dlouhodobě se zabývá automatizací hodnotících procesů v penitenciární oblasti. Na lokální úrovni se spolupodílel na automatizaci hodnocení obviněných pro potřeby orgánů činných v trestním řízení nebo na automatizaci evidence nabídky preventivně výchovných aktivit na vazebním oddělení. Na celorepublikové úrovni je součástí týmu, který zavedl do penitenciární praxe nástroj na hodnocení rizik a potřeb, nástroj na určování stupňů zabezpečení pro odsouzené ve věznici s ostrahou a mechanismu pro zařazování do jednotlivých oddílů při umisťování a přemísťování vězňených osob.

Literatura

- Blatníková, Š., & Netík, K. (2008). *Predikce vývoje pachatele*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci.
- Bonta, J. (2002). Offender risk assessment: Guidelines for selection and use. *Criminal Justice and Behavior*, 29(4), 355–379.
<https://doi.org/10.1177/0093854802029004002>
- Buriánek, J., & Podaná, Z. (2015). *SARPO Analýza statických faktorů hodnotícího nástroje*. Praha: bez vydavatele.
- Buriánek, J., Podaná, Z., & Homolová, P. (2016). *Metodika hodnocení odsouzeného Vězeňskou službou ČR pro účely rozhodování soudu o podmíněném propuštění*. Praha: bez vydavatele.
- Drahý, F., Hůrka, J. & Petras, M. (2018). *SARPO Charakteristiky odsouzených v českých věznicích. Deskriptivní studie*. Praha: Vězeňská služba České republiky.
- Mäsiarová, L. (2019). *Statistická ročenka Vězeňské služby České republiky za rok 2019*. Praha: Odbor správní Generálního ředitelství Vězeňské služby České republiky.

Risk Management Authority (2018). Standards and Guidelines for Risk Assessment (online, 22. 4. 2021). Dostupná na:
<https://www.rma.scot/wp-content/uploads/2018/10/STANDARDS-AND-GUIDELINES-FOR-RISK-ASSESSMENT-REPORT-WRITING.pdf>.